

A. HANS

OPSLUITERTJESDAG

en

andere verhalen

NIEUWE DRUK

L. OPDEBEEK — UITGEVER — ANTWERPEN

OPSLUITERTJESDAG

't Was de 21^e December.

Arthur sprong uit zijn bed. Hij kleepte zich rap. De jongen was het eerst op. Vlug liep hij naar beneden en zette zich in de keuken op een stoel.

Na lang wachten hoorde hij een stap. Moeder kwam naar de keuken, om vaders boterhammen te snijden. Vader moest vroeg naar zijn werk.

— « Moeder, wat belooft ge ? » riep de bengel.

Ha ! moeder begreep het ! 't Was opsluitertjesdag. Ze moest iets beloven, anders mocht ze niet in de keuken. En vader kon toch niet zonder eten naar zijn werk.

— « Moeder, wat belooft ge ? » vroeg Arthur weer.

— « We zullen vanavond pannenkoeken bakken. »

Hup... de deur vloog open. En onze gast sprong zijne moeder om den hals.

— « Pannenkoeken, pannenkoeken ! » juichte hij.

— « Ja deugniet ! En kruip nu maar weer gauw onder de dekens. 't Is nog veel te vroeg. Ge zoudt vanmiddag in school wel in slaap vallen. »

Arthur ging eerst aan vader vertellen, dat ze vanavond pannenkoeken zouden eten. Dan trok hij weer naar bed. Maar van blijdschap kon hij toch niet meer slapen.

Om acht uur ging hij naar school. De jongens fluisterden onder elkander.

Toen de bel klonk was de rang van Arthurs klas veel korter dan anders. De meester begreep wel waarom. Hij zei niets.

De heer kon niet in de klas. Eenige knapen hadden een bank voor de deur geschoven.

— « Mijnheer, wat belooft ge ? » riepen de gasten.

— « Honderd slechte punten ! »

— « Ge moogt er niet in. »

— « Twintig ! »

— « Neen, neen, mijnheer ! We doen niet open. »

— « Welnu een schoone vertelling ! »

— « Ja, ja ! » klonk het dan.

De bank werd weggeschoven. De onderwijzer trad lachend in de klas. De leerlingen zetten zich ordelijk neer.

— « Vanmiddag vertel ik, » beloofde de heer.

En om drie ure begon hij. De jongens luisterden met beide ooren.

Om vier uur ging Arthur recht naar huis. Hij moest naar den winkel om meel, gist en siroop.

Moeder besloeg dan het deeg. En eindelijk zette ze de pan op het vuur.

— « Klis-klas-klis-klas ! » siste het.

't Klonk gelijk muziek in Arthurs ooren.

Toen vader thuis kwam, stond er een toren van pannekoeken op de tafel.

En als Arthur naar bed ging zei hij :

— « 't Is een plezierige dag geweest : een schoone vertelling op school en thuis lekkere pannekoeken ! »

DE SNEEUWMAN

't Was winter. De sneeuw bedekte den grond. Ze lag zeer dik. Op sommige plaatsen zonken de jongens er in, tot over de enkels.

— « Maten, een sneeuwman maken ! » riep Frits Vernemen.

-- « Ja, Ja ! » riepen allen.

Seffens begonnen ze. Sommigen rolden 't lijf, anderen 't hoofd. De knapen werkten, dat ze zweetten. Ze hadden geen tijd om te babbelen. Frits was hun kapitein. Hij zei, hoe alles moest gebeuren.

En eindelijk stond de sneeuwman daar, een pijp in den mond en een ouden hoed op 't groote hoofd. Kooltjes dienden voor oogen en neus.

't Was een ferme, dikke vent. Hij keek lachend naar de bengels.

En toen de gasten naar huis gingen, bleef de baas daar staan. Hij moest heel den nacht buiten blijven.

Rond acht ure kwam Joost, een timmermansknecht van zijn werk. Joost was altijd bang. Waarvoor ? Dat wist hij zelf niet.

— « Ah, ah ! riep Joost. « Ah... een spook ! »

Hij stond vlak bij den sneeuwman; de domoor verschrok. Dan zag hij, wie het spook was.

Sneeuwman.

Joost werd toen zoo kwaad, dat hij den baas omverschopte. Flauw niet waar ?

's Morgens vonden de jongens hun man in brokken. Maar vóór de school begon, maakten ze nog een nieuwen.

UIT RIJDEN

Victor kwam met groot nieuws op den koer van de school. Al de maten moesten het hooren.

— « Mannen, vanavond komen mijn broers thuis! » riep Victor.

— « Alle twee? » vroeg Jan, die de familie van Victor goed kende.

— « Ja! Mijn broer Toon, die matroos, en Karel, die soldaat is. Karel heeft verlof gevraagd, omdat hij wist, dat Toons schip kwam. En hij heeft vijf dagen gekregen. Dat zal plezierig zijn!

De schooldag viel Victor lang. 't Wilde geen vier uur worden. De klok ging vandaag voorzeker heel traag, meende de knaap.

Eindelijk, eindelijk belde het voor den laatsten keer. Ah! neen, toch niet voor den laatsten keer, want de studiemannen moesten nog blijven.

Wat was Victor blij, dat hij nog maar in de zesde klas zat en dus geen « studie » had!!

De rang verliet de school. Victor en eenige makkers gingen samen naar huis.

— « Mannen, mannen, seffens komen ze! » begon Victor nog eens.

— « Ah, daar stoeft hij weer over zijn broers! » riep Emiel, die zeker een beetje jaloersch was « Mijn oom is lancier geweest, en mijn kozijn is nu kanonnier! »

— « En de grootvader van mijn vader vocht in 't jaar 30 mee tegen de Hollanders. Ze hebben een kogel in zijn been geschoten, hij kreeg dan een houten. Vader vertelt het dikwijls, » zei Lodewijk, een andere kameraad.

— « Ik zal aan mijn broer vragen, of ik zijn kleeren mag aandoen, » hernam Frans.

— « Deze zullen veel te groot zijn, de broekspijpen sleepen wel over den grond, » gekte Jan. « En ik weet zeker, dat zijn klak over uw ooren zinkt! »

Al de jongens schoten in een luiden lach.

— « Ha! en Victor gaat met zijn broer meevaren naar Amerika ook. Hij gaat alles, als ge hem hoort. Maar ik geloof er niet veel van, » zei de jaloersche Emiel.

— « Gij kunt niet verdragen, dat ik plezier zal hebben, » sprak Victor.

— « Omdat ge altijd liegt, » zei Emiel.

— « Lieg ik? »

— « Ja. »

— « Zeg het nog eens als ge durft, zeg het nog eens! » riep Victor kwaad.

— « Denkt ge, dat ik bang ben voor u! »

— « Zeg het nog eens. »

— « Wat? Dat ge liegt! ja, ge zijt een leugenaar... een leugenaar... een leuge... »

Maar Emiel kon niet meer voortspreken. Victors platte hand kletste luid op Emiels wang.

— « Daar! » zei de knaap, die zich geen leugenaar wilde laten noemen.

De jongens pakten elkaar vast. Al de andere knapen gingen er in een kring rond staan.

Victor en Emiel lagen al gauw op den grond. Ze rolden over en weer. Eindelijk geraakte Victor boven.

— « Zeg, dat gij een leugenaar zijt! » riep hij « Zeg het, of 'k sla u een bloedneus! »

— « De politie! » riep Jan..

De agent op 't hoekske had gezien, wat er gaande was. Met groote stappen kwam hij nader..

Maar de jongens wachtten hem niet af. Allen, ook de vechters, liepen rap weg.

Nog kwaad kwam Victor thuis.

— « Hebt ge in 't slijk gezwommen? » vroeg zijne moeder. « Ge zijt zoo vuil jongen. En wat zie ik nu... uw vest gescheurd? »

Victor zag thans nog maar, dat er een groote scheur in het kleedingstuk was.

— « Hoe komt dat ? » vroeg moeder streng. « Wild gespeeld zeker. »

— « Gevochten moeder, » zei Victor eerlijk.

— « Ha, gevochten als een echte straatjongen. 't Is schoon, 't Is waarlijk schoon! »

— « Ik moest, moeder. »

— « Ha, ge moest! Ze wilden u zeker vermoorden? Ge moest... ja, ja, we kennen dat. »

— « Emiel van Threes... die lafaard, schold mij voor een leugenaar en ik mocht hem dat toch niet laten zeggen, moeder. 'k Ben geen leugenaar. »

— « Als ze mij achterna roepen, doe ik alsof ik niets hoor. Ik kan weeral uw vest naaien. 'k Heb nog geen werk genoeg. Allah! eet maar. »

De vlaag was al over. Moeder scheen niet erg kwaad.

— « Speel dat vest uit, eer ge u neerzet, » gebod de vrouw. « Of zoudt ge misschien met die scheur naar de statie willen gaan. »

— « Ha! ja moeder... Karel komt... en Toon... zou zijn schip al binnen zijn? »

— « Toon is al thuis van drie uur. »

— « Is 't waar, moeder! »

— « Ja, jongen. Hij is naar tante Bella, maar zal seffens wel komen. Hier het vest! Wat een scheur! Zie, dat ge nog vecht... wij zullen dan eens samen vechten. »

— « En wat heeft Toon meegebracht? » vroeg Victor, vergetende in zijn boterham te happen.

— « Een dikke stok om de vechters af te ranselen. »

— « Moeder zegt dat om te lachen, » riep de jongen.

— « En naalden en lappen ook al, om gescheurde vesten te naaien. Ijzeren lappen, die niet kunnen verslijten. Ik zal er zoo een van achter op uw broek zetten, dan kunt ge van de keldervallen glijden zooveel ge wilt. »

— « Ja maar, echt moeder, wat heeft Toon meegebracht? »

— « Nieuwsgierige neuzen en vraagstaartjes. »

— « Och, toe moeder! »

— « Amerikaansch spek en roggebrood, omdat ge me bijna de ooren van het hoofd eet. »

— « Moeder, zeg het eens! »

— « Ewel, ga maar eens in de andere kamer zien. »

Victor sprong op. Daar op tafel stond een doos. Rap hief de jongen 't deksel omhoog.

— « Een bouwdoos, een bouwdoos! » juichte hij. « O! moeder welk een schoone bouwdoos! Mag ik ze meebrengen in de keuken? »

— Neen, hoor! We moeten seffens naar de statie. Kom nu eerst afeten. Vanavond kunt ge spelen zooveel ge wilt. »

Victor liet de doos staan. Maar vóór het tijd was, om naar de statie te gaan, moest hij ze nog wel tien keeren bezien.

Huizen bouwen... en kerken... torens... scholen... van alles! Welk plezier!

Een bouwdoos uit Amerika. Dat was nu toch wel iets bijzonders!

Toon kwam terug. Hij was een ferme, kloeke jonkman. Zijn gezicht was verbrand door de zon.

— « Ha! Vic, onze Vic! » riep hij lachend.

De knaap sprong den grooten broer om hals.

— « Bedankt voor die schoone doos, » zei hij wel een half dozijn keeren.

— « Zijt ge er tevreden mee? » vroeg de goede Toon.

— « Ja, zeker! Ha! 'k Zal er veel mee spelen. »

— « En goed oppassen? »

— « Ja! »

— « 't Wordt tijd om naar de statie te gaan, » zei moeder.

— « Dan zeilen we uit, » sprak Toon. « Kom Victor. »

Moeder in 't midden, een der zonen aan elken kant. Zoo gingen ze gedrieën naar de statie. 't Was nog al een eindeke!

Maar Toon babbelde druk. Hij had zooveel te vertellen, dat ze aan de statie waren, eer ze 't wisten.

— « Hoe laat komt de trein? » vroeg Toon.

— « Om zes uur, » zei moeder.

— « Dan zijn we een kwartier te vroeg. »

— « Beter te vroeg dan te laat! »

— « We gaan in de statie, daar waar de treinen aankomen, » hernam Toon.

— « Ja, maar jongen, dat kost geld, » vermaande moeder.

— « Geld genoeg! » riep de matroos. « Ik ga 't niet verkwisten, maar we mogen Karel toch wel eens deftig afhaken. »

Toon kocht drie kaartjes van tien centiemen elk. Daarmee moogt ge niet op den trein, hoor! Alleen maar binnen in de statie, waar de treinen staan.

— « Waar komt de trein van Gent aan? » vroeg de groote broer aan een statie-werkman.

— « Daar aan den linkerkant. »

Victor had geen oogen genoeg om te kijken. Locomotieven reden weg en weer, treinen kwamen of vertrokken... en menschen, menschen! Jongens jongens, wat gaat er iederen dag veel volk op reis!

Eindelijk kwam de trein van Gent. Stillekens reed hij binnen en bleef dan met een schok staan.

Dadelijk werden de deurtjes van de wagons geopend. De reizigers stapten uit.

— « We zullen onzen Karel seffens zien, » zei moeder.

— « Ja aan zijn soldatenkleeren, hé moeder! » vroeg Victor. »

— « Daar is hij al! » riep Toon... « Hei, Karel, Karel! »

Een flink soldaat kwam rap aangestapt. Hij groette moeder en de broeders hartelijk.

Victor keek zijn oogen haast uit naar dien langen frak met de blinkende knopen. Fier stapte hij nevens Karel! Hij was de broer van een soldaat. Ieder kon dat niet zeggen.

Gevieren nu gingen ze spoedig naar huis. Vader kwam immers om zeven uur van zijn werk. Hij mocht niet voor een gesloten deur staan.

Onderweg kocht moeder krentekoecken. 't Zou vanavond feest zijn. Victor had al gauw aan Karel over zijn schoone bouwdoos gesproken. De knaap hield ze in de hand, toen vader thuis kwam.

En eer de werkman zijne zorghoeten, riep de jongen al:

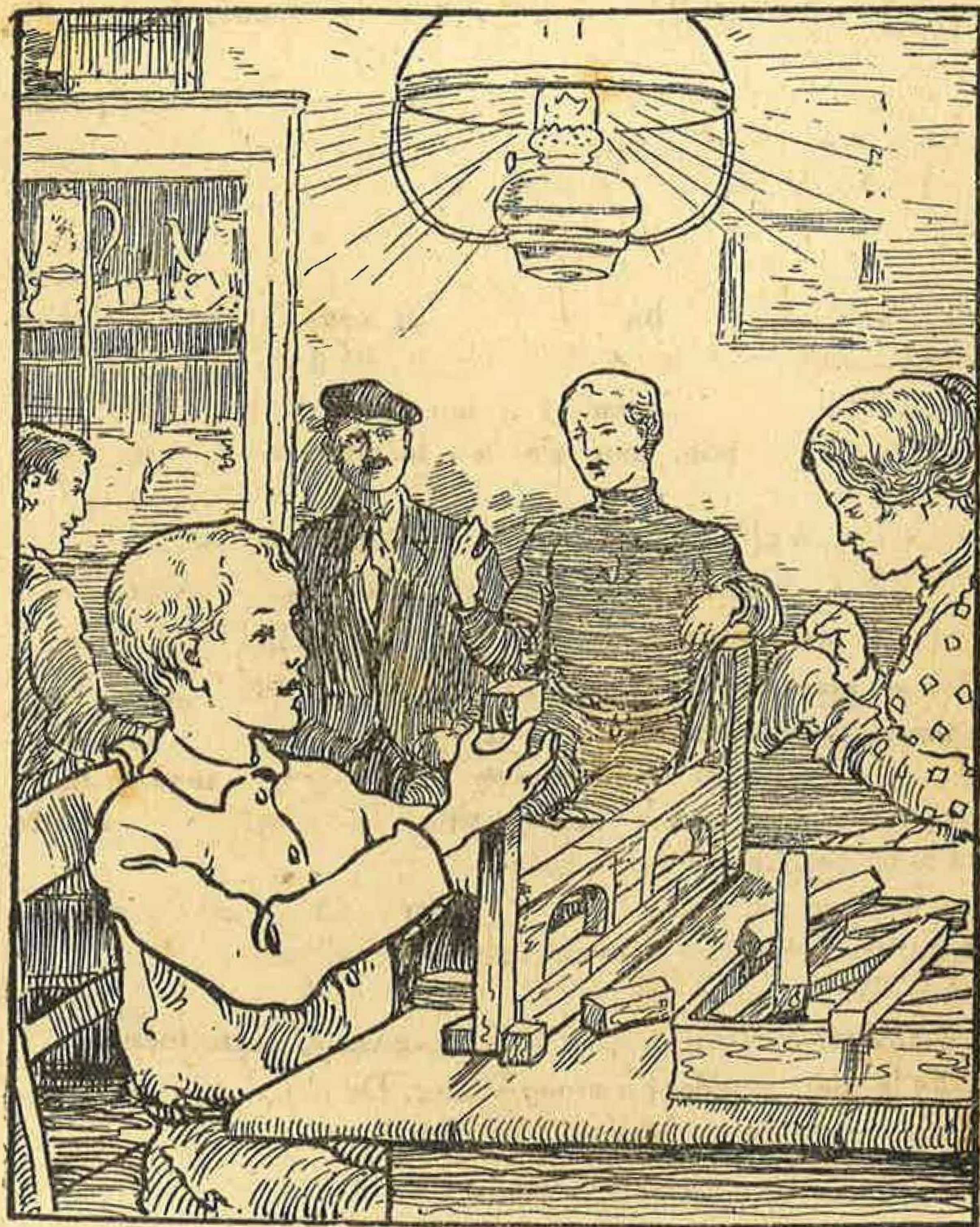
— « Kijk toch eens vader! Kijk eens een bouwdoos! »

— « Maar, Vic, vader valt bijna over u! » riep moeder. « Zijn dat nu manieren! » Vader kon echter veel tegelijk. Hij schudde de hand van zijne oudste jongens, groette moeder en keek ook naar Victors bouwdoos.

Moeder schonk koffie op... koffie?... neen, ik vespreek me... 't was chocolade!

Victor likte zijn baard. 't Was niet alle dagen kermis!

Na het eten rookten vader en de groote broers een sigaar. Nu was het Toon, die tracteerde. Moeder stopte kousen, zij rustte nooit overdag. Victor bouwde een groot huis.

Victor bouwde een groot huis.

En allen luisterden naar den matroos, die van zijne reizen vertelde. O! Toon had veel gezien. Victor nam zich voor, later ook te gaan varen. Matroos, dat was nu toch wel 't schoonste ambacht, dat er bestond.

— « Vader, morgennoen moest ge eens verlof vragen, » zei Toon.

— « Waarom? »

— « Dan gaan we rijden met een voituur. »

Victor liet zijn bouwdoos staan. Hij sprong naar zijn grooten broer.

— « Gaan we rijden! Met een voituur? Naar den buiten? » vroeg hij.

— « Ja, ik betaal! » sprak Toon. Hij klopte fier op zijn zak.

— « Ik heb veel gewerkt op 't schip. Nu wil ik eens plezier hebben ook », zei hij nog

— « Maar jongen, een rijtuig kost veel geld, » sprak moeder.

— « Toch heel de wereld niet! Een mensch moet het er eens van nemen! Altijd werken, dat kan niet zijn. Alles op zijn tijd. Zoo vader, 't is afgesproken, we gaan! »

— « Welnu, ik aanvaard! » riep de man lachend. « Moeder, weet ge 't nog, toen we den laatsten keer in een koets zaten? »

— « Dat is al lang geleden, » meende de vrouw.

— « Vier en twintig jaar! Het was toen we trouwden. »

— « Ehwel, morgen spannen we 't paard in! » zei Toon.

Victor klapte in de handen van blijdschap. Hij had nog nooit in een rijtuig gezeten. Ja, hij was wel eens met een bakkerskar meegereden, of op den brouwerswagen geklommen... maar morgen was 't met een echte voituur te doen! Zoo'n zwarte met twee deurkes en vensterkes.

— « Neen een open... 't is schoon weer », zei Toon. « In die gesloten rijtuigen zit ge net als in een doos. »

— « Ge ziet niets, » sprak Karel.

— « Maar Victor, gij kunt niet meegaan », gekte moeder.

— « Ik niet, moeder! » vroeg Victor. De jongen was al bang. Hij dacht aan de vechtpartij met Emiel.

— « Neen, neen, ge moet naar school, » hernam de vrouw.

— « Ik zal doen als vader en moeder verlof vragen! » riep de slimme knaap.

— « Mag dat? »

— « Ja, zei vader, « Ik zal een briefje schrijven. »

— « Nu seffens, vader? »

— « Zijt ge zoo ongeduldig? »

— « Ge zoudt het kunnen vergeten, morgen vroeg. »

— 't Is waar. »

Vader schreef het briefje. Victor stak het in den zak.

— « Zoo zal ik het toch niet thuis laten liggen, » dacht hij.

— « Maar Victor, gij kunt niet meegaan, » hernam de vrouw.

Den anderen morgen ging Victor naar school. Eerst had hij nog met zijn bouwdoos gespeeld.

Emiel zei niets meer. Hij had het gisteren verloren, en was een beetje bang van Vic.

Victor ging recht naar zijn meester.

— « Mijnheer, als 't u belieft, een briefke van vader, » zei hij, beleefd zijn klak afnemedede.

De onderwijzer las het.

— « Ha, ge wilt dezen noen gaan rijden in plaats van te komen leeren, » zei hij dan lachend. « Nu omdat ge altijd goed uw best doet, moogt ge uit de school blijven. »

— « Dank u, mijnheer! » en weg was de gast om aan zijne vriendjes het groote nieuws te vertellen.

Om half twaalf liep hij recht naar huis.

Vader kwam eenige minuten na twaalf ure.

Het eten stond gereed.

— « Maar waar gaan we naar toe? » vroeg moeder.

— « Naar Mortsel, » zei Karel.

— « Neen, naar Contich. Dat is wat verder, » meende Toon. « Vindt ge dat goed, vader en moeder? Gij moogt kiezen. »

— « Mij is 't heel wel en u moeder? » zei vader.

— « Mij ook! »

— « 't Zal dan naar Contich zijn, » hernam Toon.

Om een uur kwam het rijtuig. De familie stapte in.

— « Een moet bij den koetsier zitten, » zei vader.

— « Mag ik, » vroeg Victor.

— « Gij zoudt er af vallen, » meende moeder.

— « Ik zal hem vast binden, » verzekerde de koetsier.

— « Toe moeder, 'k zal wel oppassen. »

— « Laat hem maar op den bok klimmen! » zei vader. « Hij is groot genoeg, om zich recht te houden. »

Victor mocht dan.

De reis begon.

't Paard liep wel niet snel, maar 't ging rap genoeg vooruit.

Nu meende Victor, dat koetsier toch ook wel een schoon ambacht was. Maar zeeman en koetsier samen, dat kon toch niet!

Och, de jongen had nog tijd om er over na te denken, wat hij later worden zou.

— Pas op, ge gaat tegen den tram botsen, » riep Victor verschrikt.

— « Neen, neen, » antwoordde de voerman.

— « Ja maar daar komt een wagen. »

— « 'k Zie hem wel. »

— « En ginder een automobiël... en nog een kar... en een steekkar! »

Maar de koetsier vond goed zijn weg in de drukke en volle straten. Er gebeurden geen ongelukken.

— « Waarheen rijden we nu eerst? » wilde de jongen weten.

— « Naar Berchem. »

— « En dan? »

— « Door de poort naar den Ouden God. En verder naar Contich. »

't Was prachtig weer. De zon scheen aan den blauwen hemel. En buiten de poort was 't nog vroolijker.

— « Die mannen van de tram zijn toch goed af, » meende Victor.

— « Waarom? » vroeg de koetsier.

— « Zij rijden altijd en dan zoo rap! Dat gaat er van door! »

— « Ziet, dat ge ook op de tram geraakt. »

Zeeman, koetsier, trambediende,... de keus werd nog moeilijker.

— « Of op een trein; die rijdt nog veel sneller. Op den bloktrein tusschen Antwerpen en Brussel, » hernam de voerman.

Nog al een stiel!

— « Maar als ge zoo elken dag rijden moet, gaat het plezier er af, » vertelde de koetsier.

Victor kon dat niet gelooven.

De rit naar Contich duurde nog al lang. Maar niemand verveelde zich. Toon alleen zei, dat hij liever vaarde dan reed. Geheel in den buiten stak hij zijne beenen buiten het rijtuig.

— « 't Is hier een beetje nauw, » meende hij.

Rond half drie kwamen onze vrienden te Contich aan. In dat dorp stegen ze af. De koetsier spande uit. Het paard kreeg haver.

De familie ging eerst een wandeling doen. Allen moesten de beenen wat verzetten, want deze waren stijf van het zitten.

Daarna gingen ze in een herberg eten; het maal bestond uit koeken en bier. 't Smaakte!

— « Keeren we nu langs denzelfden weg terug? » vroeg vader.

— « Neen, dat ware te vervelend. We gaan over Wilrijck, » antwoordde Toon.

Na een uurtje vertrok men weer. En zooals Toon gezegd had, reed de koetsier nu langs Wilrijck.

Tusschen Wilrijck en Antwerpen steeg men nog eens uit aan een herberg. Dat was de Dikke Mee. 's Zondags komen daar veel Antwerpenaars. Wat verder kwam men een groot plein voorbij.

— « 't Wilrijcksche plein, » zei vader.

— « Hier excerceeren de soldaten, » wist Karel te vertellen.

— « Ja, en verleden jaar hebben ze er ook gevlogen, » riep Victor van den bok.

— « Koetsier, binnenkort moet ge voerman van een vlieg-machien of een luchtbal worden, » gekte Toon.

— « 't Zal nog lang duren. »

— « Wie weet! Ze kunnen tegenwoordig van alles. »

Weldra was men in de stad terug. Maar men moest nog een heel eindje rijden eer men thuis was.

Victor kwam fier in zijn straat weer. De jongens, die er speelden, keken naar hem. Onze gast zwaaide met zijn klak.

— « We zijn er, » sprak Toon, toen de koets voor de deur stond. « 't Is toch een plezierige achternoen geweest. »

— « Zeer plezierig! » vond ook vader.

Moeder en Karel waren van 't zelfde gedacht.

En aan Victor moest men het niet vragen. Die zou van de rijtoer wel droomen.

GEFOPT

Pieter en Willem waren op gang.

— « Ik heb gisteren iets wreeds gezien, » zei Pieter.

— « Iets wreeds ? » vroeg Willem.

— « Ja, twee vechters. »

— « Vochten ze met messen misschien ? »

— « Neen ze beten elkander. »

— « Alloh, vertel dat aan wie 't gelooven wil, maar aan mij niet ! »

— « 't Is zeker waar. Op mijn woord ! »

Pieter was een jongen van zijn woord.

Willem moest hem dus wel gelooven.

— « Maar 't is nog niet uit, » hernam Pieter. « De vechters stonden op 't dak van de kerk. »

— « En vielen ze er niet af ? »

— « Neen ! »

— « 't Waren metselaars zeker ? »

— « Toch niet ! »

— « Loodgieters of schilders ? »

— « Ook niet ! »

— « En hoe liep het af ? »

— « Ze vlogen weg. »

— « Vlogen ze weg ? Och, ge houdt me voor den gek. »

— « Zeker vlogen ze weg. De vechters waren twee mus-schen ! »

Pieter schoot in een luiden lach en Willem lachte mee !

A. Hans

De Bedelaar

en andere verhalen

L. OPDEBEEK — UITGEVER — ANTWERPEN